



Jak prawidłowo raportować czynniki CMR

interpretacja przepisów
i najczęstsze problemy w praktyce





Od 2009 r. wspieramy pracowników służby BHP
w ich rozwoju zawodowym i codziennej pracy

BEZPŁATNE KONTO TESTOWE

48 h dostępu do zasobów portalu



Zeskanuj
i przetestuj
BEZPŁATNIE



Jesteś zainteresowany stałym dostępem?

Zadzwoń do nas lub sprawdź ofertę na stronie www.portalbhp.pl

Nasi konsultanci dopasują najlepszą ofertę dla Ciebie.

Korzystaj wygodnie z wiedzy, gdziekolwiek jesteś! Centrum Obsługi Klienta: **22 518 29 29**

Jak prawidłowo raportować czynniki CMR – interpretacja przepisów i najczęstsze problemy w praktyce

Copyright © Warszawa 2026 by Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Autor: Justyna Głuszczyk

Redakcja merytoryczna: Marek Kalman

Korekta: Zespół

Koordynator produkcji: Mariusz Jezierski

Koordynator projektów wydawniczych: Anna Jagodzińska

Content & Publishing Leader: Marta Grabowska-Peda

Projekt graficzny okładki: Agnieszka Makowska

Zdjęcie na okładce: Freepick

Skład i łamanie: Agnieszka Makowska

Wydanie I

Stan prawny: czerwiec 2026 r.

ISBN: 978-83-8409-836-3

Kod produktu: 1BF0164

Wydawca:

Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a

tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10

www.wip.pl

Publikacja uwzględnia stan prawny obowiązujący na dzień 1 czerwca 2026r.

Niniejsza publikacja oraz wszystkie zawarte w niej teksty, grafiki i materiały są chronione prawem autorskim. Żadna część tego e-booka nie może być reprodukowana, przechowywana w systemach wyszukiwania lub transmitowana w jakiegokolwiek formie i jakimikolwiek środkami – elektronicznymi, mechanicznymi, kopiowania, nagrywania lub innymi – bez uprzedniej pisemnej zgody Redakcji.

Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło.

Treści zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie informacyjny i edukacyjny. Publikacja została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności oraz z wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów oraz konsultantów. Niemniej jednak zawiera ona ogólne wskazówki i nie powinna być traktowana jako indywidualna porada prawna, finansowa, medyczna ani żadna inna forma profesjonalnej konsultacji.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za decyzje podjęte na podstawie informacji zawartych w tej publikacji. W przypadku potrzeby uzyskania specjalistycznej porady zaleca się konsultację z odpowiednim ekspertem lub specjalistą w danej dziedzinie.

Spis treści

Jak prawidłowo raportować czynniki CMR	
– interpretacja przepisów i najczęstsze problemy w praktyce	6
Obowiązek przekazania informacji – co roku do 15 stycznia	8
Punkt 2 i 3 karty charakterystyki	8
Kiedy pracodawca ma obowiązek raportowania	10
Spójność dokumentów to podstawa	10
Ołów i jego związki oraz formaldehyd	11
Procesy technologiczne wymagają raportowania	12
Szczegółowa część formularza	13
Typ stanowiska	13
Ile osób narażonych	13
Przypisanie do kategorii narażenia	14
Co zrobić w razie braku pomiarów	14
Wątpliwe procesy technologiczne	
– cytostatyki, spaliny silników Diesla, prace spawalnicze	16
Cytostatyki	16
Spaliny silników Diesla	17
Formaldehyd	18

Dichromian potasu	18
Prace spawalnicze	18
Kiedy nie trzeba wykazywać tlenku węgla w informacji rocznej	19
Krzemionka krystaliczna	19
Znaczenie piktogramu GHS08	21
Podsumowanie	21
Podstawa prawna	22

Jak prawidłowo raportować czynniki CMR – interpretacja przepisów i najczęstsze problemy w praktyce

Obowiązek raportowania czynników o działaniu rakotwórczym, mutagenym i szkodliwym na rozrodczość wynika bezpośrednio z przepisów prawa pracy oraz przepisów szczególnych regulujących ochronę zdrowia pracowników przed narażeniem na substancje chemiczne o szczególnym znaczeniu zdrowotnym. W przypadku czynników CMR ustawodawca wprowadził dodatkowe, bardziej rygorystyczne wymagania – w końcu skutki zdrowotne tych czynników mają charakter odroczony, często nieodwracalny i mogą ujawniać się po wielu latach. Wiele firm popełnia jednak błędy – od niewłaściwej interpretacji kart charakterystyki po błędne kwalifikowanie procesów. Sprawdź, kiedy powstaje obowiązek raportowania, jak poprawnie wypełnić formularz i czego unikać, aby nie narazić się na konsekwencje podczas kontroli.

Szczegółowe obowiązki zostały określone w rozporządzeniu ministra zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy. Rozporządzenie wprowadza obowiązek prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje narażenie na czynniki o takim działaniu, oraz rejestru narażonych pracowników. Rejestry nie mają charakteru pomocniczego, lecz stanowią centralny element systemu nadzoru nad ekspozycją. Muszą zawierać dane pozwalające jednoznacznie określić:

- jaka substancja lub proces powodują narażenie,
- na jakich stanowiskach występuje ekspozycja,
- jaki jest jej charakter oraz
- ilu pracowników jest nią objętych.

Wykaz substancji CMR (rakotwórczych, mutagennych oraz działających szkodliwie na rozrodczość) jest określony w rozporządzeniu (WE) nr 1272/2008 (CLP), które w załączniku VI zawiera harmonizowaną klasyfikację substancji chemicznych, w tym ich właściwości CMR.

Obowiązek przekazania informacji – co roku do 15 stycznia

Na podstawie prowadzonych rejestrów pracodawca sporządza corocznie informację przekazywaną właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy. Termin przekazania informacji został określony wprost w przepisach i upływa 15 stycznia roku następującego po roku sprawozdawczym.

Niedotrzymanie tego terminu stanowi naruszenie obowiązków pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Wzór informacji został określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia i jego układ jest obowiązkowy. Formularz obejmuje część ogólną oraz część szczegółową, które razem tworzą spójny obraz narażenia w zakładzie.



Uwaga

Rozszerzenie przepisów o substancje działające szkodliwie na rozrodczość oznacza, że obowiązek raportowania nie dotyczy już wyłącznie czynników rakotwórczych i mutagennych. Substancje o działaniu reprotoksycznym zostały objęte równorzędnym reżimem ewidencyjnym i sprawozdawczym. W praktyce oznacza to konieczność ponownej weryfikacji wykazu stosowanych substancji produkcyjnych i laboratoryjnych oraz przeanalizowania kart charakterystyki pod kątem aktualnej klasyfikacji.

Punkt 2 i 3 karty charakterystyki

W tym miejscu kluczowe znaczenie ma prawidłowa analiza punktu 2 i punktu 3 karty charakterystyki. Punkt 2, zatytułowany „Identyfikacja zagrożeń”, zawiera klasyfikację substancji lub mieszaniny jako całości zgodnie z przepisami rozporządzenia CLP. To właśnie w punkcie 2 wskazane są kategorie zagrożenia, takie jak

działanie rakotwórcze, mutagenne czy szkodliwe na rozrodczość, wraz z odpowiednimi zwrotami określającymi rodzaj zagrożenia. Jeżeli w punkcie 2 dana substancja lub mieszanina została zaklasyfikowana w odpowiedniej kategorii, a w zakładzie wykonywane są prace powodujące narażenie, powstaje obowiązek ujęcia jej w rejestrze oraz w informacji rocznej.

Punkt 3 karty charakterystyki, dotyczący składu i informacji o składnikach, pełni inną funkcję. Zawiera wykaz składników niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją oraz zakresem stężeń. Informacje te są istotne z punktu widzenia oceny ryzyka, doboru środków ochrony czy analizy zagrożeń, jednak nie stanowią samodzielnej podstawy do kwalifikowania mieszaniny do obowiązków sprawozdawczych.



Ważne

O obowiązku raportowania decyduje klasyfikacja produktu jako całości wskazana w punkcie 2, a nie sama obecność w składzie substancji posiadającej określone właściwości, jeżeli jej stężenie nie skutkuje nadaniem mieszaninie takiej klasyfikacji.

Raportowanie ma charakter systemowy. Nie jest to czynność wykonywana wyłącznie na potrzeby organów kontrolnych, lecz element zarządzania ryzykiem zawodowym. Rejestr prac pozwala zidentyfikować obszary technologiczne, w których występuje narażenie. Rejestr pracowników umożliwia prowadzenie właściwej profilaktyki zdrowotnej, w tym kierowanie na badania lekarskie z uwzględnieniem rzeczywistych czynników narażenia. Informacja roczna przekazywana do organów nadzoru stanowi z kolei element państwowego systemu monitorowania zagrożeń zawodowych.